

14

STICHTING STREEKMUSEUM HOEKSCHE WAARD

Hof van Assendelft  
Heinenoord

5e Bulletin  
oktober 1969

tel. 01862-535  
giro 52 77 13 t.n.v.  
de penningmeester te  
Zuid-Beijerland.

Geopend:

dinsdag, woensdag en vrijdag van 14.00 - 17.00 uur  
zaterdag van 10.00 - 12.00 en van 14.00 - 17.00 uur  
-----

Bulletinflitsen.

tot en met juni 2868 bezoekers, juli en augustus 1536 bezoekers.  
Rondleidingen in engels, frans en Duits.

Nog steeds nieuwe aanwinsten:

een dubbele dorpspomp, een luie baker, een merklap in lijst, voor al deze zaken werd nog een goede plaats gevonden, maar wagens en landbouwwerktuigen vragen meer ruimte.

De besprekingen om de boerderij Oost-Leeuwenstein voor het museum te verwerven zijn in een vergevorderd stadium.

De bezoekers kunnen negen verschillende briefkaarten kopen van het interieur van het museum. De prijs per stuk is f 0,35.

Museumconcerten.

Aangemoedigd door de belangstelling en de waardering, die er bestond voor het museumconcert, dat op 25 februari j.l. werd verzorgd door drie vakstudenten van het Rotterdams Conservatorium, heeft de Culturele Commissie van de Beukenhof besloten hiermee door te gaan.

Dat wil zeggen, dat wij in het nieuwe seizoen een serie van drie concerten mogen verwachten:

het eerste, dinsdag 25 november a.s., het tweede 20 januari en het laatste 24 maart 1970.

Het eerste concert zal worden gegeven door de zangsoliste Hanne van Beijerland uit Numansdorp begeleid door mevrouw T.A.J. de Rooy-Hoogeboom uit Oud-Beijerland die op haar beurt ook nog enkele piano quatre mains zal spelen met de heer J. den Hartigh uit Nieuw-Beijerland, ter afwisseling van het zangprogramma.

Het tweede concert zal worden verzorgd door Mariëtte Roepe v.d. Voort (fluit) en Ilone Mast (harp).

Aan het laatste concert zullen Tim de Wijs (viool) en Henk van Putten (spinet) hun medewerking verlenen.

Wij hopen, dat dit streven weerklank zal vinden bij vele in muziek geïnteresseerde vrienden van het museum en anderen, zodat ons Streekmuseum hiermede een nieuwe bijdrage kan gaan leveren op het gebied van het culturele leven voor en in de streek.

Het Hof van Assendelft en zijn verleden (slot)

Het Hof van Assendelft wordt, zoals wij dit nu kennen, verondersteld te zijn gebouwd (of verbouwd?) in het begin van de 18e eeuw.

Het juiste jaar is niet bekend. Het vorige huis zal kleiner zijn geweest en was met riet bedekt. Een bewijs voor dit laatste wordt geleverd in een fragment uit een rekening van ambachtshuis uit plm. 1700 waarin we lezen:

"de muuren, 9000 bovesteen á 30 st. 1000 steen	fl. 13.10.-.
2½ koet kalik á 6 gl. koet komt	15. 0.-.
arbeijtsloon van de metselaer	10. 0.-.
vragt van vare van de steen en kalik	4. 0.-.
oprije van steen en kalik en sant	4. 0.-.
een keijnst sant om de kalik te beslaen	1. 8.-.
vragt van steen en kalik	2. 0.-.

---

fl. 49.18.-.

het riete dack:

2 roe dack 500 schove riet	fl. 10. 0.-.
arbeijtsloon, latte en teene	6. 0.-.

---

dit is van de muren ent dack 16. 0.-.

---

memorij vant huijs geeft tesame een som van fl. 65.18.-.

Oorspronkelijk was tegen de oostgevel van het nu aanwezige Hof een rijtuig-huis met stalling aangebouwd; deze aanbouw had op die gevel slechts de halve diepte van het huis. Een uit 1834 daterende schets geeft deze situatie weer, zoals deze in het jaar van de koop van de heerlijkheid door mr Hendrik baron Collot d' Escury in 1809 werd aangetroffen en reeds in 1810 aanleiding gaf tot een fikse onenigheid met de buurman van Stight, die op de boerderij aan de westzijde van de langs het Hof lopende laning woonde. Dit geschil werd op de volgende manier door het dorpsgerecht van Heinenoord ter plaatse "geregeld".

"Op den 24ste van Grasmaand (april) 1810 des morgens omtrent 9 uren hebben wij ondergetekenden Jan van Rije ende Pieter Willemsz van der Sijde scheepenen van Heinenoord geadstiteert met onzen gerechtsbode op verzoek van de Heer Pieter Louter in zijn qualiteit als Rentmeester van den Hoog Welgeb. Heer Hendrik Collot d'Escury ambagtsheer van Heinenoord ons vervoegt op het erf van de voorgemelden Heer van Heinenoord alsmede op den zogenaamde algeene uitpad, gelegen langs het voornoemde erf en tusschen de woning van Jan van Stight en aldaar geinspec-teerd den daar staande scheidheining en Poort staande tusschen de gemelde erf en uitpad en hebben aldaar bevonden dat ter plaatse vlak voor en nagenoeg tegen de voormelde poort aan staande was eene van zeer ruw hout opgeslaagen balie of dwershout, welke zoodanig gericht stond, dat men met geen rijtuig af of op de werf van de Heer van Heinenoord konde rijden.

En daar gemelde Heer Pieter Louter in voorschreve qualiteit daar met eene ingespannen chais' voor stond om door te rijden en niet kunnende en zoo hij zeide zijn reis presterende was, heeft aan ons scheepenen voornoemdt daarop regt verzocht en zoo hebben wij scheepenen andermaal gelet op alles wat wij meende, dat in deeze te letten stond en daar wij bevonden hebben dat die voor-melde balie zoo het ons toescheen om geen andere redenen dan uit enkele picanterie uit slegte oogmerke aldaar was ter deezes geplaatst en den zelve zoo dicht tegen gemelde Poort aan was geplaatst dat denzelve binnen den middellijn van den daar staande verdere scheidshening stond en zoo wij dus begreepen op den grond van den Heer van Heinenoord.

Hebben wij onzen gerechtsboden gelast denzelve balie gaaf en heel uit de grond te ligten en hem op den algemeenen uitpad verder te plaatsen opdat alzoo den vrijen doorrij door die rede niet langer gehinderd zoude zijn.

Laten ons verder over de verschillen daarover buiten ons nog zoude kunnen voorkomen aan een ieders goed regt geheel over.

Ten oirconde van waarheid deze op datum als boven door scheepenen geteekend,

Jan van Rije  
P.Willemsz van der Sijde".

Hierbij wordt aangetekend, dat voordien het Hof een oprijlaan had, die in schuine richting vanaf de tegenwoordige burgemeesterswoning naar de voordeur van het Hof liep.

Aan weerszijden van deze laan bevond zich boomgaard. Bovenstaand geschil werd in 1810 als volgt geregeld; scheidingslijn tussen beide bezittingen zal zijn de verbindingslijn tussen de oostelijke heiningen van de in de langs het Hof gelegen laning liggende heul en brug, terwijl binnen een afstand van  $1\frac{3}{4}$  roe hieruit door van Sticht niet gebouwd of geplant mag worden. In de nieuwe scheiding wordt een inrijpoort met een nieuw oprijpad oost-west langs het Hof gemaakt (de tegenwoordige situatie dus), waarbij de schuin door de boomgaarden lopende laan komt te vervallen.

Later zal de betrokken boomgaard als bouwgrond voor de al eerder genoemde burgemeesterswoning en het Hans Chr. Andersenhuus (dorpshuus) worden bestemd. Nadat in het al eerder genoemde jaar 1834 de familie Louter te Heinenoord het eigendomsrecht over het Hof verkreeg, is deze toestand gebleven tot 1959, toen de burgerlijke gemeente Heinenoord in het bezit van het herenhuus met omringende grond kwam.

Gedurende die honderdvijf-en-twintig jaar werd het oude rijtuighuus met stalling afgebroken en rond 1850 vervangen door een veel ruimere landbouwschuur.

In 1963 gaf het gemeentebestuur opdracht tot sloop van het grootste gedeelte van dit opstal en werd een kleiner overblijvend deel in steen verbeterd, een situatie die we nu nog ter plaatse aantreffen.

Eerder in 1942 werd het herenhuus van een geheel nieuw dak voorzien, terwijl verder nog allerlei verbeteringen werden aangebracht.

## WERKGROEP "DIALECTEN HOEKSCHE WAARD".

Op zaterdag 26 februari 1969, vond in "Het Hof van Assendelft" de eerste bijeenkomst plaats van de werkgroep "Dialecten".

Vooraf had reeds het Nieuwsblad voor de Hoeksche Waard deze bijeenkomst aangekondigd met een royaal persbericht: "Poging tot vastlegging van dialect in de Hoeksche Waard", waarin o.m. een interview met de heer W.A. de Rijk uit Oud-Beijerland was opgenomen en waarin de lezers werden aangemoedigd hun medewerking te willen verlenen bij het opsporen van volksverhalen, volksliedjes, spreuken en wat dies meer zij.

Mede, door het verzenden van uitnodigingen aan een aantal personen waarvan belangstelling kon worden verwacht, was de opkomst goed.

In deze, door de voorzitter van de Stichting, mr. D. Müller voorgezeten vergadering werd voorgesteld J. den Hartigh te Nieuw-Beijerland als voorzitter te benoemen.

Het werd een zeer geanimeerde vergadering.

De heer W.A. de Rijk hield een inleiding over de te volgen werkwijze bij het verzamelen van woorden en uitdrukkingen uit de verschillende dialecten.

Op grond van zijn advies werd besloten contact op te nemen met mevrouw dr. J.C. Daan, Hoofd van het Dialectenbureau van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen te Amsterdam.

Hoewel deze eerste vergadering voorshands slechts een oriënterend karakter droeg, had zij tot direct gevolg dat wij in het nieuws kwamen. De heer P.W. de Zeeuw, die zich al jaren bezig houdt met het dialect van 's-Gravendeel en omgeving, hield een in het 's-Gravendeelse dialect gestelde lezing over de toestand van de Hoeksche Waard in het jaar 1990, aan welke lezing in "De Rotterdammer" van 5 maart 1969 aandacht werd besteed, terwijl ook het Nieuwsblad voor de Hoeksche Waard het verhaal in de krant van 14 maart in zijn geheel opnam.

Op 5 maart viel ondergetekende de eer te beurt door hetzelfde blad te worden geïnterviewd, terwijl ook de A.V.R.O. in haar uitzending "Zoeklicht op Nederland" met hem een vraaggesprek had over het streven van de werkgroep.

Nadat op de eerste vergadering was afgesproken, dat de leden der groep zouden beginnen met het verzamelen van woorden en uitdrukkingen uit de verschillende dialecten, werd op zaterdag 12 april 1969 wederom een vergadering belegd, waarbij mevrouw dr. J.C. Daan aanwezig was.

Aangezien van de eerste vergadering geen presentielijst was aangelegd, kostte het enige moeite alle leden van de werkgroep te achterhalen, hetgeen onder meer aanleiding was tot het uitbreiden van het leidinggevende apparaat.

In overleg met de heer De Rooy, werd mej. Roosenschoon uit Piershil belast met het toenemende administratieve werk.

Ook moest een selectie worden toegepast op de leden van de groep, daar niet iedereen, als vast lid met alle consequenties van dien, wilde zijn aanmerkt, terwijl wel iedereen contact met de groep wilde blijven onderhouden. Dit heeft er toe geleid, onderscheid te maken tussen werkende leden en contact-leden.

Deze laatsten zullen van tijd tot tijd van de werkgroep het verzoek ontvangen tot het uitvoeren van een bepaalde opdracht welke zij dan op eigen gelegenheid en in eigen tempo kunnen uitvoeren.

Eén der eerste opdrachten was het verzamelen van rijmen, volksliedjes, volksverhalen, sterke verhalen enz. uiteraard alles in het dialect.

Hiervan werden reeds enige bijdragen ontvangen.

J. den Hartigh.

P. W. de Zeeuw.

(wordt vervolgd).